



Crna Gora

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE
STRATEGIJE RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE STARIJIH (2018-2022) ZA 2018. GODINU**

Podgorica, maj 2019. Godine

I UVODNI REZIME

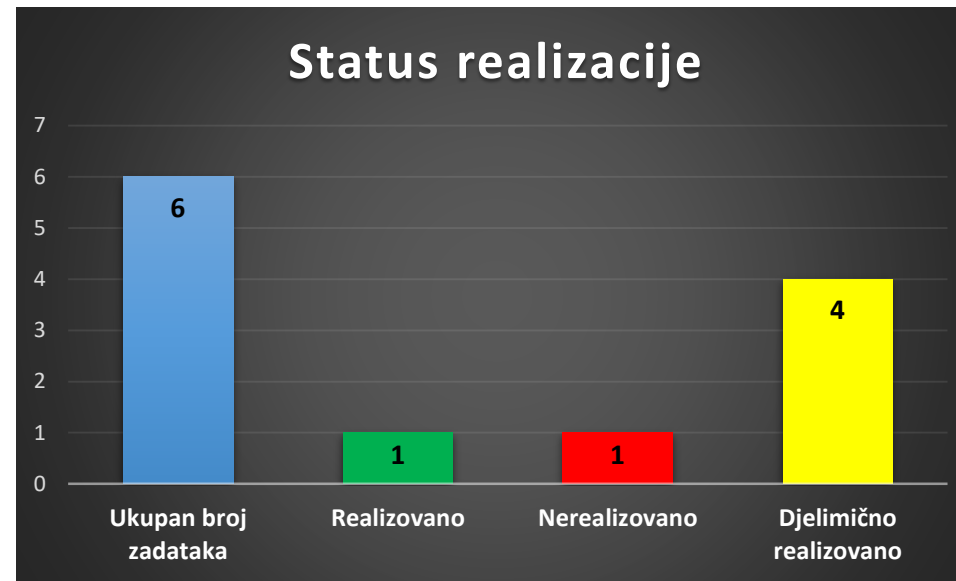
Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2018. do 2022. godine (u daljem tekstu: Strategija) donijeta je radi unapređenja normativnog okvira, daljeg razvoja usluga podrške za život u zajednici, unapređenja kvaliteta socijalne zaštite starijih i povećanja učešća organizacija civilnog društva, nevladinih organizacija, privrednih društava, preduzetnika i fizičkih lica u pružanju usluga socijalne zaštite starijim, na održiv način u vrijeme kada je sistem socijalne zaštite u Crnoj Gori zauzeo jasne pravce razvoja.

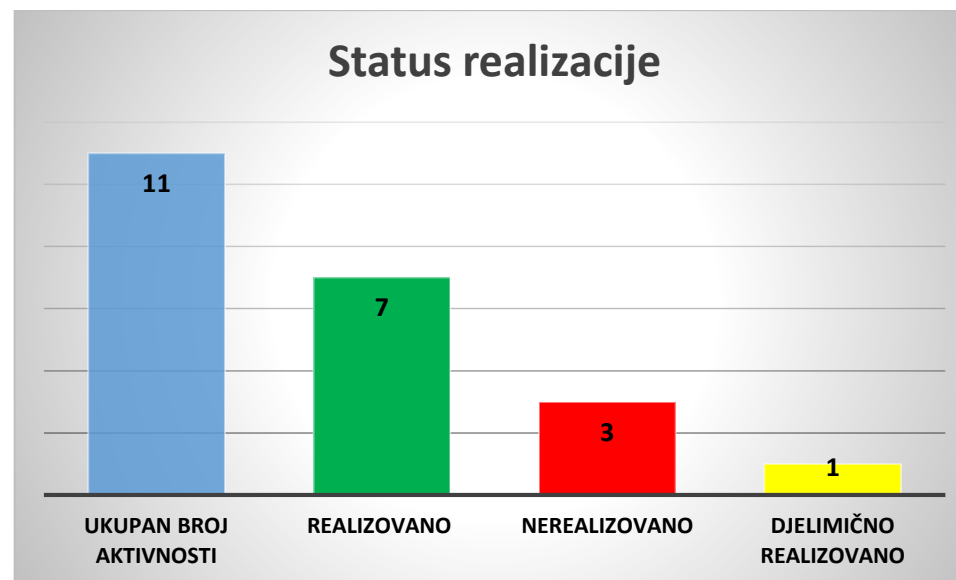
Akcioni plan za 2018. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018–2022. godine donijet je u septembru 2017. godine.

Najznačajnije aktivnosti koje su realizovane tokom 2018. godine su: osnivanje i početak sa radom Doma starih “Pljevlja” u Pljevljima za smještaj starih lica kapaciteta za 62 korisnika, donijet je Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za rad stručnim radnicima u oblasti socijalne i dječje zaštite i Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje, suspendaciju i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite kojim su unaprijeđeni uslovi licenciranja stručnih radnika i pružaoca usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite. Ministarstvo rada i socijalnog staranja formiralo je radnu grupu za izdavanje licenci za obavljanje djelatnosti i u 2018. godini licencirano je 19 pružaoca usluga.

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu započeo je proces licenciranja stručnih radnika u oblasti socijalne i dječje zaštite i u 2018. godini licencirano je 358 stručnih radnika. Akreditovani su programi obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike i u 2018. godini 760 stručnih radnika je završilo obuku po akreditovanim programima obuke.

Akcionim planom za 2018. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018–2022. godine planirano je 6 zadataka i 11 aktivnosti. U toku 2018. godine za realizaciju ili početak realizacije je prispjelo 17 zadataka odnosno aktivnosti, od čega je realizovano 8 zadataka odnosno aktivnosti, odnosno 47 %, aktivnosti, dok je 5 zadataka odnosno aktivnosti djelimično realizovano, odnosno procentualno 30 %. Ukupan broj nerealizovanih zadataka odnosno aktivnosti je 4, odnosno procentualno 23 % zadataka odnosno aktivnosti.





U izradi Izvještaja Akcionog plana za 2018. godinu učestvovala je međuresorna Radna grupa, sastavljena od predstavnika: Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, Uprave za inspekcijske poslove, JU Instituta za javno zdravlje, Zajednice opština i Crvenog krsta Crne Gore.

Napominjemo, da je Akcioni plan za 2019. godinu sačinjen u skladu sa Uredbom o načinu i postupku izrade usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata koji je Vlada Crne Gore usvojila u decembru 2018. godine.

Strateški cilj Strategije i Akcionog plana je unaprijeđena socijalna zaštita starijih u Crnoj Gori, s integrisanim uslugama i podrškom radi očuvanja i poboljšanja kvaliteta njihovog života. Ovaj cilj se realizuje implementacijom operativnih ciljeva, i to: *unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život, unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih i unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije.*

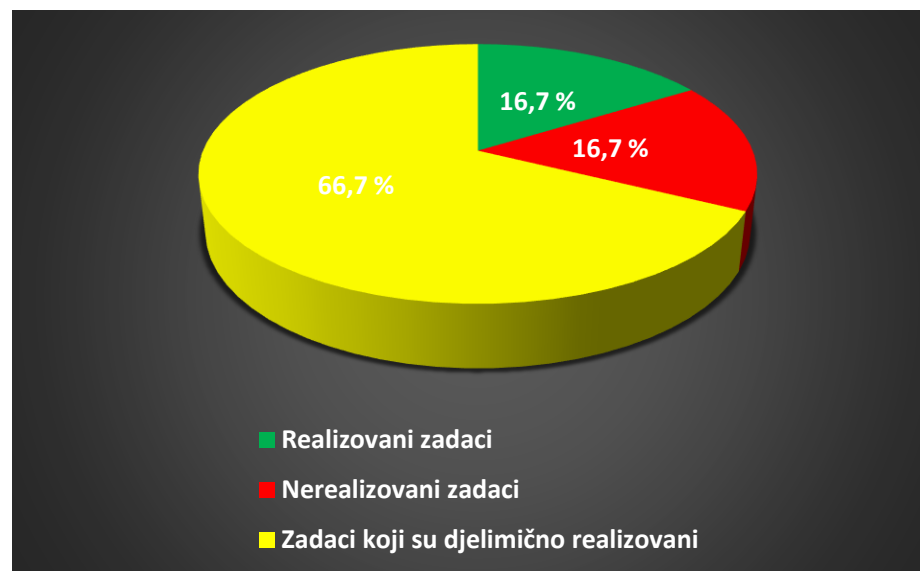
U okviru operativnog cilja 1 *unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život* realizovane su aktivnosti koje unapređuju socijalnu odgovornost i korišćenje kapaciteta starijih za samostalni život. Organizovani su i sastanci sa jedinicama lokalnih samouprava i identifikovani su zajednički interesi da se obezbijede usluge prihvatilišta - skloništa za beskućnike u Glavnom gradu Podgorica i opštini Kotor. Uspostavljena je usluga prihvatilišta - skloništa za beskućnike. U Glavnom gradu i Opštini Kotor u mjestu Risan uspostavljena je usluga prihvatilišta beskućnicima na teritoriji Crne Gore koju je tokom 2018. godine koristilo 13 starijih lica. U cilju pružanja multisektorskih usluga za starije iz oblasti

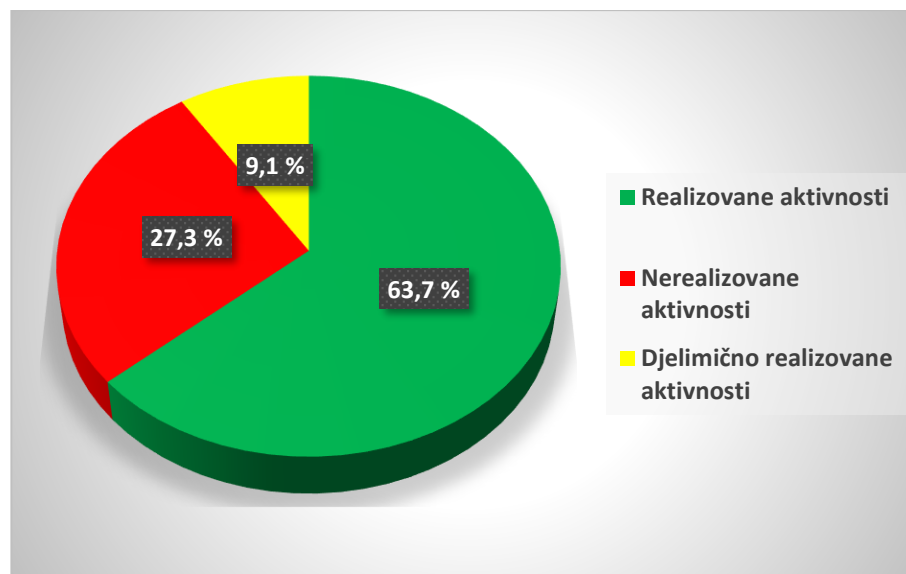
socijalne, zdravstvene zaštite i obrazovanja potpisano je 12 memoranduma u opštinama Rožaje, Danilovgrad, Berane, Mojkovac, Plav i Prijestonici Cetinje između centara za socijalni rad sa domovim zdravlja i osnovnim školama na teritoriji navedenih opština. Ove multisektorske usluge koristi 90 starijih korisnika.

U okviru operativnog cilja 2 *unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih* formirana je radna grupa za izradu transformacije JU Doma starih "Bijelo Polje" i JU Zavoda „Komanski most“. Kroz Regionalni stambeni program dobijena su donatorska sredstva za rekonstrukciju postojećih Vojnih objekata – Vojni kompleks Trebjesa za potrebe izgradnje doma za stara i odrasla invalidna lica u opštini Nikšić. Ukupna vrijednost projekta iznosi 5.178.743,7 €, od čega su donatorska sredstva: 2.317.274,7 €. Unaprijeđeno je informisanje i priprema starijih za korišćenje usluge smještaja na način što javne ustanove za smještaj starijih lica u cilju informisanja korisnika imaju svoje web stranice (<http://www.domstarihpljevlja.me> , <http://www.domstarihisan.me> , <http://www.domstarihbp.me>) na kojima se nalaze sve informacije vezane za uslugu smještaja. Javna ustanova Dom starih „Grabovac“ u Risnu u 2018. godini započela je štampanje pisanog medija „Glas Grabovca“ koji izlazi kvartalno i namijenjen je starijim licima. Takođe, obezbijeđena je priprema za 167 novih korisnika usluga smještaja u javnim ustanovama socijalne i dječje zaštite koja obuhvata razgovor i osnaživanje, informisanje o načinu života kod pružaoca usluge, upoznavanje korisnika sa korisnicama i zaposlenim i izbor boravišne jedinice i sobnog druga.

U okviru operativnog cilja 3 *unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije* donijet je Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za rad stručnim radnicima u oblasti socijalne i dječje zaštite i Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite. Uspostavljeno je licenciranje stručnih radnika kao i licenciranje pružaoca usluga.

Nerealizovane aktivnosti i izazovi za njihovu realizaciju





Akcionim planom za 2018. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018–2022. godine kojim je predviđeno 6 zadataka i 11 aktivnosti nijesu realizovane 4 zadatka odnosno aktivnosti i to: Podstaći lokalne samouprave da revidiraju lokalne planove i identifikuju odgovarajuću uslugu za starija lica za kojom postoji najveća potreba u zajednici; Napraviti analizu iz koje se vidi vrsta usluge, teritorija na kojoj se pruža usluga, broj korisnika, kapacitet pružaoca usluge, finansijski aranžman za pružanje usluge i drugi parametri koji omogućavaju uvid u kvalitet usluge. Utvrditi cijenu usluge dnevnog boravka za starije i Izvršiti evaluaciju usluga smještaja.

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu sačinio je analizu iz koje se vidi vrsta usluge, teritorija na kojoj se pruža usluga, broj korisnika, kapacitet pružaoca usluge, finansijski aranžman za pružanje usluge i drugi parametri koji omogućavaju uvid u kvalitet usluge. Ova aktivnost je realizovana I kvartalu 2019. godine i sa realizacijom se kasnilo zato što je prethodno trebalo izvršiti mapiranja usluga, a za njihovo izvršenje potreban je duži vremenski period imajući u vidu da prikupljanje podataka zavisi od spremnosti pružaoca usluga da učestvuju u istraživanju.

Potrebno je da se značajnije uključe jedinice lokalne samouprave u sprovođenju aktivnosti na izradi lokalnih planova socijalne inkluzije u lokalnim zajednicama.

Aktivnosti strategije su finansirane iz sredstava Ministarstava rada i socijalnog staranja i Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, donacija i projekata nevladinih organizacija. Iz Budžeta Ministarstva rada i socijalnog staranja za realizaciju aktivnosti utrošeno je 2.864.769,00 eura, iz Budžeta Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu

utrošeno je 5.000,00 eura, iz donatorskih sredstava 2.317.274,7 eura iz Budžeta Crvenog krsta utrošeno je 50.000,00 što ukupno iznosi 5.237.043,7 eura. Za pojedine aktivnosti nisu bila potrebna sredstva za realizaciju.

II TABELARNI PRIKAZ STATUSA REALIZACIJE AKTIVNOSTI U 2018.

OPŠTI CILJ
Opšti cilj ove Strategije je unaprijeđena socijalna zaštita starijih u Crnoj Gori, s integrisanim uslugama i podrškom radi očuvanja i poboljšanja kvaliteta njihovog života.
Posebni cilj 1: Unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život.
Mjera 1.2. Obavezati da u svakoj lokalnoj samoupravi postoji najmanje jedna usluga socijane zaštite starijih. Indikatori za realizaciju mjere: Broj novih usluga za starije u opštinama; Broj korisnika usluga za starije u opštinama.

Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planiranja	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Zadatak 1.2.1. Podstaci lokalne samouprave da revidiraju lokalne planove i identifikuju odgovarajuću uslugu za starija lica za kojom postoji najveća potreba u zajednici.		JLSU Partneri ZSDZ CSR OCD	2018. godina	I kvartal 2018. godne	 NIJE REALIZOVANO	U opštinama Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Kotor, Tivat i Herceg Novi formirane su radne grupe za revidiranje lokalnih planova i identifikaciju odgovarajućih usluga za starija lica za kojom postoji najveća potreba u zajednici. Aktivnost je planirana za 2020. godinu				Nastavak rada radne grupe

Aktivnost 1. Organizovanje sastanaka s predstavnicima lokalnih samouprava, s ciljem da se identifikuju zajednički interesi i potrebe starijih za uslugama koje se mogu obezbijediti na međuopštinskom nivou.	Osnovan je i počeo sa radom Dom starih "Pljevlja" u Pljevljima za smještaj starih lica kapaciteta za 62 korisnika. U domu boravi trenutno 46 korisnika. Dom starih u prvoj godini rada postao prepoznatljiv po kvalitetu usluge smještaja koja ispunjava najveće standarde kada je ova usluga u pitanju. Sa jedinicama lokalnih samouprava su organizovani sastanci i identifikovani su zajednički interesi da se obezbijede usluge prihvatilišta-skloništa za beskućnike u	MRSS Partneri: ZSDZ JLSU CSR OCD	2018. godina	U kontinuitetu	DJELIMIČNO REALIZOVANO			500,00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je nastaviti sa uspostavljanjem usluga za starije na međuopštinskom nivou
--	---	--	---------------------	-----------------------	--	--	--	--------------------	-------------------------	---

	Glavnom gradu Podgorica i opštini Kotor. Uspostavljena je usluga prihvatilišta-skloništa za beskućnike. U Glavnom gradu i opštini Kotor u mjestu Risan uspostavljena je usluga prihvatilišta za beskućnike na teritoriji Crne Gore koju je tokom 2018. godine koristilo 13 starijih lica. U opštini Nikšić uspostavljena je usluga SOS telefon koja je namijenjena svim starijim licima u Crnoj Gori .									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mjera 1.3. Unaprijediti multisektorske usluge za starije u lokalnim samoupravama

Indikatori za realizaciju mjere

Broj multisektorskih usluga za starije u lokalnim samoupravama;

Broj korisnika multisektorskih usluga za starije u lokalnim samoupravama

Zadatak 1.3.1	Potpisano je 12 memoranduma u opštinama Rožaje, Danilovgrad, Berane, Mojkovac, Plav i Prijestonici Cetinje između centara za socijalni rad sa osnovnim školama i domovima zdravlja na teritoriji navedenih opština. Predmet memoranduma je pružanje multisektorskih usluga iz oblasti socijalne, zdravstvene zaštite i obrazovanja. Ove multisektorske usluge koristi 90 starijih korisnika.	MRSS Partneri: ZSDZ MZ MPS JLSU	2018. godina	U kontinuitetu	DJELIMIČNO REALIZOVANO			1.000,00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je nastaviti aktivnosti na potpisivanju memoranduma o saradnji i programa multisektorskih usluga za starije u lokalnim samoupravama.
---------------	--	--	--------------	----------------	-------------------------------	--	--	---------------	------------------	---

Mjera 1.4. Unaprijediti obezbjeđenje usluga socijalne zaštite starijih kroz podsticanje organizacija, preduzetnika, privrednih društava i fizičkih lica da pružaju usluge.

Indikatori za realizaciju mjere:

Broj organizacija civilnog društva koje pružaju usluge socijalne zaštite starijim;

Broj privatnih preduzetnika koji pružaju usluge socijalne zaštite.

Aktivnost 1: Mapirati usluge za starije koje pružaju organizacije, preduzetnici, privredna društva i fizička lica s ciljem da se unaprijedi planiranje i identifikuju potrebe i prioriteti za održivo finansiranje ovih usluga iz sredstava javnih prihoda.	U jedinicama lokalnih samouprava mapirane su usluge iz oblasti socijalne zaštite koje je pružalo 49 organizacija, javnih ustanova i preduzetnik. Od toga je 20 iz nevladinog sektora, 16 su javne ustanove, 12 Crveni krst i jedan preduzetnik. Usluge koje se pružaju su usluge smještaja podrške za život u zajednici, savjetodavno-	MRSS Partneri: ZSDZ LSU OCD	2018. godina	IV kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			500,00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je nastaviti sa mapiranjem usluga za starije koje pružaju organizacije, preduzetnici, privredna društva i fizička lica s ciljem da se unaprijedi planiranje i identifikuj
---	---	---	--------------	-------------------------	--------------------	--	--	-------------	------------------	--

	terapijske i socijalno edukativne i druge usluge.									u potrebe i prioriteti za održivo finansiranje ovih usluga iz sredstava javnih prihoda.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Aktivnost 2: Napraviti analizu iz koje se vidi vrsta usluge, teritorija na kojoj se pruža usluga, broj korisnika, kapacitet pružaoca usluge, finansijski aranžman za pružanje usluge i drugi parametri koji omogućavaju uvid u kvalitet usluge.		ZSDZ Partneri: MRSS LSU OCD	2018. godina	IV kvartal 2018. godine	NIJE REALIZOVANO	Aktivnost je realizovana u I kvartalu 2019. godine. Izvršeno je mapiranje usluga za sve korisničke grupe. Mapirano je 48 organizacija civilnog društva i jedan preduzetnik koji pružaju usluge socijalne zaštite starijim. Od toga 20 organizacija pripada NVO sektoru, 16 su javne ustanove, 12 Crveni krst i 1 preduzetnik. Naime, 26 organizacija pruža usluge za život u zajednici; 33 savjetodavno terapijske usluge; 33 socio-edukativne				Aktivnost je realizovana u I kvartalu 2019. godine i planirana je Akcionim planom za 2019. godinu
--	--	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------	--	--	--	--	--

						usluge; 8 organizacija i 1 preduzetnik pruža uslugu smještaja; 19 organizacija pruža uslugu neodložne intervencije. Rezultati mapiranja biće objavljeni na sajtu Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu. I kvartal 2019. godine				
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Mjera 1.5. Razvijati volonterizam.

Indikatori za realizaciju mjere:

Broj starijih i mladih koji volonterski učestvuju u pružanju usluga socijalne i dječje zaštite;

Broj volontera koji učestvuju u pružanju usluga socijalne zaštite za satrije.

Zadatak 1.5.2. Podsticati lokalne samouprave da u okviru lokalnih planova predvide podršku pružanja usluga socijalne i dječje zaštite u kojima bi	Preko opštinskih organizacija Crvenog krsta ukupan broj volontera uključenih u	JLSU	2018. godina	I kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			50.000,00 eura	Budžet LSU	Potrebno je nastaviti sa podsticanjem
---	--	------	--------------	------------------------	--------------------	--	--	----------------	------------	---------------------------------------

učestvovali stariji u svojstvu učesnika u pružanju usluga.	program Briga o starijima po opštinama za 2018. godinu je 232 od čega je 205 mladih a 27 starijih volontera									lokalnih samouprave da u okviru lokalnih planova predvide podršku pružanja usluga socijalne i dječje zaštite u kojima bi učestvovali stariji u svojstvu učesnika u pružanju usluga.
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Posebni cilj 2: Unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih

Mjera 2.3. Unaprijediti uslugu domskog smještaja starijih

Indikator za realizaciju mjere:

Zadovoljstvo korisnika.

Aktivnost 1: Formirati radne grupe za izradu plana transformacije javnih ustanova za smještaj starijih.	Formirana je Radna grupa za izradu transformacije JU Doma starih „Bijelo Polje” i JU Zavod „Komanski most”.	MRSS Pratneri: CSR JUSIDZ	2018. godina	I kvartal 2018. godine	REALIZOVANO Formirana je Radna grupa za izradu transformacije JU Doma starih „Bijelo Polje” i JU Zavod „Komanski most”.				Redovna sredstva	
Zadatak 2.3.2. Dobijena donatorska sredstva za objekat u opštini Nikšić iskoristiti za unapređenje domskog smještaja za starije.	Kroz Regionalni stambeni program započeta je rekonstrukcija postojećih Vojnih objekata – Vojni kompleks Trebjesa za potrebe izgradnje doma za stara i odrasla invalidna lica u opštini Nikšić"- ukupna vrijednost projekta iznosi 5.178.743,7 €, od čega su donatorska sredstva: 2.317.274,7 € Ugovor o Grantu sa CEB-om je potpisan 10. avgusta 2018. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je izvršilo procjenu budućih korisnika i obezbijedilo Glavni građevinski projekat sa revizijom. Tenderski dosije je pripremljen, a raspisivanje	MRSS Partneri: CSR	2018. godina	U kontinuitetu	DJELIMIČNO REALIZOVANO				Redovna sredstva	Potrebno je nastaviti realizaciju projrka kroz Regionalni stambeni program

		tendera za gradnju je planirano do kraja 2018. godine.								
Zadatak 2.3.4 Unaprijediti informisanje i pripremu starijih za korišćenje usluge smještaja.	Javne ustanove za smještaj starijih lica u cilju informisanja korisnika imaju svoje web stranice (http://www.domstarihpljevlja.me , http://www.domstarihisan.me , http://www.domstarihbp.me) na kojima se nalaze sve informacije vezane za uslugu smještaja. Javna ustanova Dom starih „Grabovac” u Risnu u 2018. godini započela je štampanje pisanog medija „Glas Grabovca” koji izlazi kvartalno i namijenjen je starijim licima. Takođe, obezbijedena je priprema za novih 167 korisnika usluga smještaja u javnim ustanovama socijalne i dječje zaštite koja obuhvata razgovor i osnaživanje, informisanje o načinu života kod pružaoca usluge, upoznavanje korisnika sa korisnicama i zaposlenim i izbor boravišne jedinice i sobnog druga. U JU Dom starih „Grabovac” Risan sprovedena je anketa o zadovoljstvu korisnika uslugom smještaja i rezultati ankete su	MRSS Partneri: CSR JUSIDZ OCD	2018. godina	U kontinuitetu	DJELIMIČNO REALIZOVANO			800,00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je sprovesti aktivnosti za informisanje i pripremu starijih za korišćenje usluge smještaja.

	pokazali da je 92% korisnika zadovoljno navedenom uslugom, u JU Dom starih „Bijelo Polje“ 87,3% korisnika je zadovoljno uslugom smještaja, u JU Dom starih „Pljevlja“ 96,32 % korisnika je zadovoljno uslugom smještaja.									
Operativni cilj 3: Unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije.										
Mjera 3.1. Unaprijediti standarde usluga za starije. Indikatori za realizaciju mjere: Rezultati evaluacije minimalnih standarda za pružanje usluge podrške za život u zajednici; usluge smještaja; savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge; Donijeti pravilnici o izmjenama i dopunama pravilnika o minimalnim standardima.										
Aktivnost 1: Izvršiti evaluaciju usluga smještaja		ZSDZ Partneri: MRSS UIP JUSIDZ OCD	2018. godina	II kvartal 2018. godine	NIJE REALIZOVANA	Aktivnost je realizovana u I kvartalu 2019. godine. Ova aktivnost podrazumijeva utvrđivanje da li postavljeni minimalni standardi omogućavaju zadovoljenje potreba korisnika, što predstavlja				Nastavak rada radne grupe

						najvažniji kriterijum za njihovo definisanje. Rezultati analize ukazuju na potrebu izmjene pravilnika kojima su definisani minimalni standardi. Većina nevladinih organizacija kao i pojedine javne ustanove ne ispunjavaju strukturalne standarde koji su suviše visoko postavljeni, a ne doprinose kvalitetu pružanja usluga. Sa druge strane, pojedini funkcionalni standardi nisu				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

						u dovoljnoj mjeri razvijeni.				
						I kvartal 2019. godine				
Aktivnost 2: Utvrditi cijenu usluge dnevnog boravka za starije.		MRSS Partneri: ZSDZ UIP JUSIDZ JLSU OCD	2018. godina	IV kvartal 2018. godine	NIJE REALIZOVANO	U 2018. godini angažovani su eksperti za potrebu izrade sveobuhvatne analize cijene koštanja usluga za koje su propisani normativi i minimalni standardi. Sastavni dio analize biće i cijena usluge dnevnog boravka za starije. Analiza će biti izrađena krajem 2019. godine.				Nastavak rada radne grupe

						I kvartal 2020.godine				
Aktivnost 1:Modifikovati minimalne standarde usluga smještaja.	Donijet Pravilnik o izmjenama Pravilnika bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica („Službeni list CG“, br 58/14,21/16,15/18 od 9.03.2018.)	MRSS Partneri: UIP ZSDZ JUSIDZ JLSU OCD	2018. godina	II kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			Nisu potrebna dodatna sredstva		

Mjera 3.2. Unaprijediti uslove za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti pružalaca usluge i licence za rad.

Indikatori za realizaciju mjere:

Izmijenjen i dopunjen Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite;

Broj izdatih licenci za obavljanje djelatnosti pružanja usluga socijalne zaštite starijih;

Izmijenjen i dopunjen Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za stručne radnike;

Broj izdatih licenci stručnim radnicima.

Aktivnost 1: Izmijeniti i dopuniti Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite.	Donijet je Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite („Službeni list CG“, br 38/18 od 13.06.2018.)	MRSS Partner: ZSDZ UIP OCD	2018. godina	II kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			Nisu potrebna dodatna sredstva		
Aktivnost 2: Izmijeniti i dopuniti Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za stručne radnike	Donijet Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za stručne radnike. („Službeni list CG“, br 73/17 od 03.11.2017.) ¹	MRSS Partner: ZSDZ UIP OCD	2018. godina	II kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			Nisu potrebna dodatna sredstva		

¹ Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za stručne radnike („Službeni list CG“, br 73/17 od 03.11.2017) je donijet u 2017. godini obzirom da je Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih 2018-2020. sa Akcionim planom za 2018. godinu donijeta u septembru 2017. godine.

Aktivnost 3: Uspostavljanje licenciranja stručnih radnika.	U 2018. godini stručnim radnicima u sistemu socijalne i dječje zaštite, shodno zakonu i Pravilniku o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje oduzimanje licence za rad, Zavod je izdao 358 licenci za rad od kojih 319 zaposlenim u javnim ustanovama, 19 NVO sektoru, 4 licence licima zaposlenim u drugim sistemima (obrazovanje, zdravstvo) i 36 licenci profesionalcima koji nijesu u radnom odnosu.	ZSDZ Partner: MRSS UIP OCD	2018. godina	III kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			1.000, 00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je nastaviti licenciranje stručnih radnika
Aktivnost 4: Uspostavljanje licenciranja pružalaca usluga.	Formirana je Komisija za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite i uspostavljeno je licenciranje pružaoca usluga. U 2018. godini licencirano je 19 pružalaca usluga.	MRSS Partner: UIP OCD	2018. godina	IV kvartal 2018. godine	REALIZOVANO			1.000,00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je nastaviti licenciranje pružalaca usluga

Mjera 3.3. Obezbjediti kontinuirane obuke Indikatori za realizaciju mjere: Broj akreditovanih programa obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike koji rade sa starijima; Broj stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika koji su završili obuku po akreditovanim programima.										
Zadatak 3.3.1. Kreirati programe obuke, akreditovati ih i realizovati obuke za stručne radnike, stručne saradnike i	Akreditovana su četiri programa obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike koji rade sa starijima: - Osnovna obuka u ustanovama za smještaj odraslih i starih lica;	ZSDZ Partner: MRSS	2018. godina	U kontinuitetu	DJELIMIČNO REALIZOVANO			4.000,00 eura	Redovna sredstva	Potrebno je akreditovati programe obuke i realizovati obuke za stručne

saradnike koji rade sa starijima.	- Pomoć u kući-usluge gerontodomaćice - Osnovna obuka za pružanje pomoći u kući odraslim i starim licima sa invaliditetom; - Rano otkrivanje demencije, prepoznavanje simptoma demencije, prevencija i edukacija za pravilan tretman i njegu starijih lica i oboljelih od demencije, Alzhajmerove bolesti. Tokom 2018. godine obukama je obuhvaćeno 40 stručnih radnika iz ustanova za smještaj odraslih i starih.	UIP OCD								radnike, stručne saradnike i saradnike koji rade sa starijima.
-----------------------------------	--	------------	--	--	--	--	--	--	--	--

III PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

U narednom periodu potrebno je da se realizacija sledećih zadataka i aktivnosti nastavi i u 2019. godini radi unapređenja socijalne zaštite starijih u Crnoj Gori - posebno radi daljeg unapređenja usluga u oblasti socijalne zaštite za starije:

- Organizovanje sastanaka s predstavnicima lokalnih samouprava, s ciljem da se identifikuju zajednički interesi i potrebe starijih za uslugama koje se mogu obezbijediti na međuopštinskom nivou;
- Razviti modele memoranduma o saradnji i programa multisektorskih usluga za starije u lokalnim samoupravama;
- Mapirati usluge za starije koje pružaju organizacije, preduzetnici, privredna društva i fizička lica s ciljem da se unaprijedi planiranje i identifikuju potrebe i prioriteti za održivo finansiranje ovih usluga iz sredstava javnih prihoda;

- Napraviti analizu iz koje se vidi vrsta usluge, teritorija na kojoj se pruža usluga, broj korisnika, kapacitet pružaoca usluge, finansijski aranžman za pružanje usluge i drugi parametri koji omogućavaju uvid u kvalitet usluge;
 - Podsticati lokalne samouprave da u okviru lokalnih planova predvide podršku pružanja usluga socijalne i dječje zaštite u kojima bi učestvovali stariji u svojstvu učesnika u pružanju usluga;
 - Formirati radne grupe za izradu plana transformacije javnih ustanova za smještaj starijih;
 - Dobijena donatorska sredstva za objekat u opštini Nikšić iskoristiti za unapređenje domskog smještaja za starije; Unaprijediti informisanje i pripremu starijih za korišćenje usluge smještaja;
 - Kreirati programe obuke, akreditovati ih i realizovati obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike koji rade sa starijima.
-
- ⇒ Takođe, neophodno je nastaviti sa transformacijom javnih ustanova za smještaj odraslih i starih lica u Risnu i Pljevljima, obzirom da su u 2018. formirani radni timovi za javne ustanove za smještaj starijih u Bijelom Polju i Podgorici.
 - ⇒ U cilju unapređenja stručnih kompetencija za stručne radnike koji se bave zaštitom starijih neophodno je da Zavod za socijalnu i dječju zaštitu i u narednom periodu nastavi sa akreditacijom programa obuke.
 - ⇒ Potrebno je kroz Regionalni stambeni program nastaviti projektom MNE 6 “Rekonstrukcija postojećih Vojnih objekata – Vojni kompleks Trebjesa”.
 - ⇒ Potrebno je nastaviti sa daljim uspostavljanjem usluga za starije posebno usluga male grupne zajednice za osobe sa invaliditetom kao i finansiranje prihvatilišta za starije.
 - ⇒ Potrebno je unaprijediti postojeće kapacitete javne ustanove za smještaj odraslih i starih u Bijelom Polju.
 - ⇒ Potrebno je da se inteziviraju aktivnosti u cilju značajnijeg uključivanja jedinica lokalne samouprave u sprovođenju aktivnosti na izradi lokalnih planova socijalne inkluzije u lokalnim zajednicama.